

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 5248 Posła na Sejm RP Pani Marii Małgorzaty Janyska w sprawie *poszerzenia uprawnień regionalnych izb obrachunkowych* uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Zasadniczym celem przygotowywanej nowelizacji ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 561) jest skuteczniejsze przeciwdziałanie zadłużaniu się jednostek samorządu terytorialnego poprzez usprawnienie i wzmocnienie kontrolnej, a zarazem pomocniczej wobec samorządu terytorialnego funkcji regionalnych izb obrachunkowych. Jednocześnie zaproponowane w *projekcie ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych* zmiany dotyczące funkcjonowania oraz organizacji regionalnych izb obrachunkowych przyczynią się do zwiększenia skuteczności działań nadzorczych i kontrolnych izb, co pozwoli na szybszą i proporcjonalną reakcję w sytuacjach pogarszającego się stanu finansów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

W odniesieniu do poruszonej w wystąpieniu kwestii poszerzonego zakresu uprawnień kontrolnych regionalnych izb obrachunkowych należy wyjaśnić, że ww. zmiany mają na celu uzupełnienie rozwiązań usprawniających czynności kontrolne czy też umożliwienie izbom pełniejszego monitorowania danych.

Warto w tym miejscu podkreślić, że w *Informacji o wynikach kontroli pn. „Wykonywanie zadań regionalnych izb obrachunkowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom wynikającym z nadmiernego zadłużania się jednostek samorządu terytorialnego”* Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła wniosek o niedysponowaniu przez regionalne izby obrachunkowe odpowiednimi instrumentami do skutecznego przeciwdziałania nadmiernemu zadłużaniu się jednostek samorządu terytorialnego.

Postulat pilnego wprowadzenia instrumentów prawnych przedstawiła także Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych na podstawie doświadczeń zebranych w ubiegłych latach, m.in. po zdiagnozowaniu praktyki sięgania przez niektóre jednostki po takie formy kredytowania działalności samorządu terytorialnego, które nie zostały objęte przepisami przeciwdziałającymi

nadmiernemu zadłużeniu (*vide*: opracowanie „*Niestandardowe instrumenty finansowania potrzeb budżetowych jednostek samorządu terytorialnego*”¹).

Kwestia dotycząca niestandardowych instrumentów finansowania potrzeb budżetowych jednostek samorządu terytorialnego stała się przedmiotem zainteresowania Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, która przedstawiła oczekiwania co do zajęcia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowiska w sprawie koniecznych w tym zakresie działań.

Jak zatem wskazuje powyższe, perspektywa intensyfikacji zjawisk przyczyniających się do niekontrolowanego zadłużania się jednostek samorządu terytorialnego, stanowi wystarczającą przesłankę do podjęcia właściwych działań na drodze legislacyjnej, w tym poszerzenia w określonym zakresie uprawnień regionalnych izb obrachunkowych.

Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że przedmiotowy projekt utrzymuje samodzielność regionalnych izb obrachunkowych. Projektodawca podziela wskazania dotyczące ustrojowej pozycji regionalnych izb obrachunkowych, w tym ich niezależności od administracji rządowej. W opinii projektodawcy rozwiązania dotyczące procedury konkursowej na prezesa izby w pełni uwzględniają ww. wskazania, a dodatkowo wychodzą naprzeciw społecznym oczekiwaniom zapewnienia większej dostępności obywatelom do służby publicznej (art. 60 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*) oraz bezstronności w procesie wyłaniania kandydatów na prezesów izb. Również propozycja poszerzenia zakresu kryteriów przy przeprowadzaniu kontroli nie koliduje z przyjętą zasadą ograniczenia nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego do kryterium zgodności z prawem. O ile bowiem działania nadzorcze polegają na ingerowaniu w sposób władczy w działalność uchwałodawczą (poprzez wydawanie wiążących i rodzących skutki prawne rozstrzygnięć nadzorczych, czy też poprzez ustalanie budżetów), o tyle w przypadku funkcji kontrolnej działalność izb ma charakter pomocniczy wobec samorządu terytorialnego.

Należy również wyjaśnić, że poprzez wykreślenie w art. 9a ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych* wyrazu „kwartalne” proponuje się poszerzenie obowiązków kontrolnych izb o sprawozdania miesięczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe pozwoli na pełniejsze i bardziej zaktualizowane monitorowanie danych. Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego, do których przekazywania regionalnym izmom obrachunkowym są zobowiązane jednostki samorządu terytorialnego, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w *sprawie sprawozdawczości budżetowej* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1015).

¹ Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych „*Niestandardowe instrumenty finansowania potrzeb budżetowych jednostek samorządu terytorialnego*”, Łódź 2016.

Odnosząc się do wyrażonych w wystąpieniu wątpliwości co do wpływu poszerzenia uprawnień kontrolnych regionalnych izb obrachunkowych na płynność prowadzonych przez samorzady przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, warto ponownie wskazać na cel omawianej nowelizacji. Przedmiotowym celem jest umożliwienie izbom reagowania w sytuacjach pogarszającego się stanu finansów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, co nie oznacza, że w przypadku ogółu jednostek będą musiały zostać zastosowane wszelkie, proponowane narzędzia. Realizacja propozycji, co do zasady, przyczyni się jednak do zwiększenia przejrzystości finansów, dzięki czemu umożliwi lokalnej wspólnocie pełniejszy dostęp do informacji.

Przedstawiając powyższe pragnę jednocześnie poinformować, że na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego aktualnie trwają uzgodnienia ze stroną samorządową dotyczące przyjętych w projekcie regulacji w celu ustalenia optymalnych rozwiązań.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Sebastian Chwałek

Podsekretarz Stanu

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.